

การวิเคราะห์เปรียบเทียบสำนวน "に行<" กับ "へ行<"

A Comparative Analysis of "に行<" and "へ行<"

วรพล น้อยนิล^{1*}, Nozomi Kawakami², Hata Ayaka³,คณิตพล แสงนารี⁴, และ สุรียรัตน์ งามสง่าพงษ์⁵Worapon Noinil^{1*}, Nozomi Kawakami², Hata Ayaka³,Kanittapol Sangnaree⁴, and Sureerat Ngamsangapong⁵^{1,2,3,4,5} สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ, กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย^{1,2,3,4,5} Japanese Language, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Krungthep, Bangkok, Thailand

Received: July 11, 2024 Revised: November 1, 2024 Accepted: November 4, 2024

บทคัดย่อ

คำช่วยในภาษาญี่ปุ่นถือเป็นปัญหาหลักของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย โดยเฉพาะคำช่วย “に” กับ “へ” ซึ่งมีความหมายคล้ายกันคือ การเคลื่อนที่ไปยังจุดหมายปลายทาง เมื่อนำคำช่วยทั้ง 2 คำมาใช้คู่กับคำกริยา “行< (ไป)” ผู้เรียนจึงเกิดความสับสนได้ง่ายเกี่ยวกับการเลือกใช้คำช่วยดังกล่าว ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบสำนวน “に行<” กับ “へ行<” ว่าสำนวนใดเป็นธรรมชาติมากกว่ากันและมีความแตกต่างกันอย่างไร โดยใช้ Corpus (คลังข้อมูล) จาก 2 แหล่งคือ Chuunagon corpus และ NINJAL-LWP ผลการศึกษาพบว่า ทั้ง 2 Corpus มีความถี่ในการใช้ “に行<” มากกว่าทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน และคำช่วย “に” มีความหมายมากกว่าคำช่วย “へ” ตรงที่บ่งชี้ถึง ทิศทาง จุดหมายปลายทาง และวัตถุประสงค์

คำสำคัญ: คำช่วย สำนวน

Abstract

Thai learners of the Japanese language often struggle with acquiring useful vocabulary terms, particularly, "に" and "へ," both of which have similar meanings, referring to moving to a designated location. When these two terms are combined with the verb "行<" (to go), students frequently have confusion while selecting the appropriate auxiliary word. Hence, the researcher conducted an analysis of the phrases "に行<" and "へ行<" in order to determine their simplicity and identify some differences between them. This analysis was carried out using a corpus (specifically, a text corpus) obtained from two sources: The Chuunagon corpus and NINJAL-LWP. The findings revealed that both corpora exhibited a greater frequency in the usage of the term "に行<". Both spoken and written languages utilize "に" to a greater extent than "へ" as it conveys a sense of direction or goal, and other goals, aims, or purposes.

Keywords: Particles, Phrases

*Corresponding author. Tel.: 094 884 2228

Email address: worapon2535@gmail.com

บทนำ

การศึกษาภาษาญี่ปุ่นสำหรับผู้เรียนชาวไทยนั้น ผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องเผชิญปัญหาอันยากลำบากเกี่ยวกับการจดจำคำช่วยในภาษาญี่ปุ่น รวมถึงวิธีการนำไปใช้อย่างถูกต้อง สำหรับผู้เขียนบทความเมื่อได้ศึกษาภาษาญี่ปุ่นประสบกับความยากลำบากในการจดจำคำช่วยและการนำมาใช้ด้วยเช่นกัน คำช่วยที่ผู้เขียนบทความรู้สึกว่ามันนำมาใช้ได้ยากเป็นพิเศษนั้นคือคำช่วย “に” กับ “へ” กล่าวคือ เมื่อนำคำช่วยทั้งสองมาใช้คู่กับคำกริยา “行く (ไป)” ผู้เรียนจะรู้สึกสับสนได้ง่าย เหตุผลเพราะคำช่วย “に” กับ “へ” มีความหมายคล้ายกันนั่นเอง 杉村泰 (2002, P.40) อธิบายว่า “に” และ “へ” มีความหมายว่าเป็นการเคลื่อนที่ไปยังจุดหมายปลายทาง นอกจากนี้ในตำราภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้นจะอธิบายวิธีการใช้คำช่วยทั้งสองคำในลักษณะแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

3A Corporation. (2565)	ตำรา “มินนะ โนะ นิฮงโกะ”	จะสอนให้ใช้คำช่วย “へ” เพื่อชี้สถานที่ที่จะไป
โยชิโกะ ยามาซากิ (2557)	ตำรา “โคจิ”	จะสอนให้ใช้คำช่วย “に” เพื่อชี้สถานที่ที่จะไป
The Japan Foundation. (2560)	ตำรา “อะกิโกะ โตะ โทะโมะดะจิ”	จะสอนให้ใช้คำช่วย “へ” เพื่อชี้สถานที่ที่จะไป
嶋田和子 (2011)	ตำรา “เคะคิรุ นิฮงโกะ”	จะสอนให้ใช้คำช่วย “へ” เพื่อชี้สถานที่ที่จะไป

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า ตำราที่ใช้ในการสอนภาษาญี่ปุ่นดังกล่าว สามารถใช้คำช่วยได้ทั้งสองคำ คือ

“—に行く” กับ “—へ行く”

เมื่อค้นคว้าความหมายในเชิงลึก พบว่าทั้งสองคำไม่ได้มีความหมายตรงกันทั้งหมด ดังนั้น ผู้เขียนบทความจึงเกิดความสนใจที่จะวิเคราะห์เปรียบเทียบสำนวน “—に行く” กับ “—へ行く” เพื่อศึกษาความเป็นธรรมชาติของสำนวนดังกล่าวว่า คนญี่ปุ่นใช้สำนวน “—に行く” กับ “—へ行く” แบบใดที่ดูเป็นธรรมชาติมากกว่า และทั้งสองสำนวนมีความหมายแตกต่างกันหรือไม่ สามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนการใช้คำช่วยในภาษาญี่ปุ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความหมายและความเป็นธรรมชาติของสำนวน “—に行く” กับ “—へ行く”

ทบทวนวรรณกรรม

สุจิระ ยาสึกิ (杉村泰 2002) อธิบายวิธีสอนคำช่วยในภาษาญี่ปุ่นโดยเชื่อมโยงให้รับรู้ในลักษณะมโนภาพ ศึกษาคำช่วย 6 คำ คือ “に” “から” “へ” “まで” “で” และ “と” โดยการพิจารณาเกี่ยวกับความหมายที่เป็นต้นแบบของคำช่วยนั้น ๆ ดังนี้

คำช่วย “に”	มีความหมายต้นแบบคือ จุดหมายปลายทาง
คำช่วย “から”	มีความหมายต้นแบบคือ จุดเริ่มต้น
คำช่วย “へ”	มีความหมายต้นแบบคือ ทิศทาง
คำช่วย “まで”	มีความหมายต้นแบบคือ จุดที่เป็นขีดจำกัด
คำช่วย “で”	มีความหมายต้นแบบคือ ขอบเขตบริเวณ
คำช่วย “と”	มีความหมายต้นแบบคือ การชักพาคู่กรณี

เมื่อพิจารณาจากขอบข่ายความหมายต้นแบบของคำช่วยตามงานวิจัยของสุจิระแล้ว ทำให้เข้าใจถึงการแสดงความหมายอันหลากหลายโดยที่ความหมายเหล่านั้นมีลักษณะเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย กล่าวคือ มีการชี้ทิศทาง ขอบเขต บริเวณ จุดหมายปลายทาง ดังนั้น คำช่วยทั้ง 6 คำ จะชี้สถานที่หรือจุดหมายปลายทาง และทิศทางเป็นหลัก

อายาชิ ชินอิชิ (林伸一 2015) ได้อีกตัวอย่างการใช้คำช่วยจากพจนานุกรมการศึกษามหาวิทยาลัยญี่ปุ่น (日本語教育辞典) ว่าคำช่วย “へ” จะบ่งชี้ “ทิศทาง (方向)” เช่น “職場へ向かう (มุ่งหน้าไปยังที่ทำงาน)” และเมื่อเปรียบเทียบกับคำช่วยคำอื่นๆ แล้ว คำช่วย “へ” เป็นคำช่วยที่มี หน้าที่หรือการใช้งาน ที่น้อยกว่าคำช่วยคำอื่น เช่น “故郷へ帰る (กลับสู่บ้านเกิด)” ซึ่งมีวิธีการใช้เพียงเพื่อบอก “ทิศทางหรือวัตถุประสงค์”

ยามาซึตะ โยชิทากะ (山下好孝 2014) กล่าวถึงคำช่วย “へ” และ “に” ว่าเป็นคำช่วยที่บ่งชี้ทิศทาง คำช่วย “へ” กับ “に” สามารถใช้งานได้เหมือนกัน แต่ก็มีข้อแตกต่างอยู่ โดยยกตัวอย่าง “東京にいく” กับ “東京へいく” ซึ่งคำช่วย “に” ที่ใช้ในประโยคนี้ไม่ได้บ่งชี้ “การเคลื่อนที่ไปยังสถานที่เป้าหมาย” แต่ต้องการสื่อความหมายถึง “กิริยาอาการหยุดเมื่อถึงที่หมาย”

คิตาฮาระ ฮิโรโอะ (北原博雄 2007) คัดเลือกคำกริยาที่แสดงการเคลื่อนที่โดยยกตัวอย่างคำว่า “向かう (มุ่ง)” และพิจารณาคำนี้ในตัวอย่างประโยค “春子が駅へ／駅に向かった (ฮารุกะมุ่งหน้าสู่สถานีรถไฟ)” โดยวิเคราะห์ข้อแตกต่างของการใช้คำช่วย “へ” กับ “に” ที่ปรากฏในประโยค” คิตาฮาระกล่าวว่า จากประโยคตัวอย่าง หาก “ฮารุกะ” ออกจากจุดเริ่มต้น และเคลื่อนเข้าใกล้สถานีรถไฟ แม้จะเคลื่อนออกไปไม่มากก็ตาม ก็สามารถใช้คำช่วย に เป็น “駅に向かった” ได้

จากการทบทวนวรรณกรรมทำให้ทราบว่า ในลักษณะ “ความหมายต้นแบบ” ของคำช่วย “へ” กับ “に” แสดงให้เห็นว่า มีความหมายเหมือนกันคือ “方向 (ทิศทาง)” แต่เมื่อพิจารณาในเชิงรูปธรรมแล้วพบว่ามีความแตกต่างกัน คือ คำช่วย “に” ไม่ได้แสดงถึง “方向 (ทิศทาง)” แต่มีความหมายในการบ่งชี้ “จุดหมายปลายทางหรือวัตถุประสงค์” เช่นในประโยค 映画を見にいく ส่วนคำช่วย “へ” มีความหมายชัดเจนในการบ่งชี้ “方向 (ทิศทาง)” เช่นในประโยค 東京へいく ซึ่งมีความหมายชัดเจนถึงการเคลื่อนที่ไปสู่จุดหมาย แต่ยังไม่มีการบ่งชี้ชัดเจนว่า ส่วนใดเป็นธรรมชาติมากกว่ากัน หากมีข้อสรุปความเป็นธรรมชาติของสำนวน “—にいく” กับ “—へいく” จะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ดังนั้น การวิเคราะห์และเปรียบเทียบความเป็นธรรมชาติ ของสำนวนดังกล่าวจึงเป็นสิ่งสำคัญ

วิธีดำเนินการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การเก็บข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการใช้ corpus (คลังข้อมูล) เพื่อค้นหาความเป็นธรรมชาติของสำนวน และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเก็บข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

เก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยานิพนธ์และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำช่วยในภาษาญี่ปุ่น และสำรวจการใช้สำนวน “—にいく” กับ “—へいく” ว่า สำนวนใดในภาษาญี่ปุ่นที่มีลักษณะการใช้ที่เป็นธรรมชาติ โดยการรวบรวมการอธิบายความหมายหรือหน้าที่ของคำช่วย “へ” กับ “に”

2. การใช้ corpus (คลังข้อมูล) เพื่อค้นหาความเป็นธรรมชาติของสำนวนจากคุณลักษณะการใช้

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ corpus (คลังข้อมูล) ในการรวบรวมสำนวน “—にいく” กับ “—へいく” ซึ่งคลังข้อมูลดังกล่าวจะมีการระบุคุณลักษณะของการใช้สำนวน にいく กับ “—へいく” และสำรวจว่าสำนวนใดในภาษาญี่ปุ่นที่มีลักษณะการใช้ที่เป็นธรรมชาติ การค้นหาสำนวนนั้น ใช้ corpus จากสองแหล่ง เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ โดย corpus ทั้งสองแหล่งมีดังนี้

1. 中納言のコーパス (Chuunagon corpus)

2. NINJAL-LWP のコーパス

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้นำความถี่ในการใช้สำนวน “—に行<” กับ “—へ行<” มาเปรียบเทียบกัน จากนั้นพิจารณาความหมายและข้อแตกต่างของแต่ละสำนวนจากการค้นหาใน corpus (คลังข้อมูล) โดยการหาความถี่ในการใช้ และนำผลการสำรวจในข้อ 1 – 2 มาใช้เป็นแนวทางโดยวิเคราะห์จากความถี่และคำอธิบายที่ให้ไว้ในวิทยานิพนธ์ของการใช้สำนวนดังกล่าว รวมถึงข้อแตกต่างของแต่ละสำนวน และนำเสนอเป็นแนวทางการสอนที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนชาวไทย

ผลการศึกษา

ผลการค้นหาด้วย Chuunagon corpus

ความถี่ในการใช้สำนวน “—に行<” กับ “—へ行<” จากคลังข้อมูลสมดุภาษาเขียนของภาษาญี่ปุ่นสมัยใหม่ (現代日本語書き言葉均衡コーパス) พบว่าในกรณีภาษาเขียนจะใช้สำนวน “—に行<” มากที่สุด มีดังรายละเอียดดังภาพที่ 1

に	40131	へ	10391
出版・新聞	223	出版・新聞	38
出版・書籍	7489	出版・書籍	2254
出版・雑誌	1208	出版・雑誌	201
図書館・書籍	10187	図書館・書籍	4384
特定目的・ブログ	9318	特定目的・ブログ	1226
特定目的・ベストセラー	1840	特定目的・ベストセラー	848
特定目的・国会会議録	704	特定目的・国会会議録	240
特定目的・広報誌	337	特定目的・広報誌	94
特定目的・教科書	138	特定目的・教科書	27
特定目的・法律	7	特定目的・白書	9
特定目的・白書	87	特定目的・知恵袋	1043
特定目的・知恵袋	8542	特定目的・韻文	27
特定目的・韻文	51		

ภาพที่ 1 ความถี่ในการปรากฏสำนวน “—に行<” กับ “—へ行<”

จากคลังข้อมูลสมดุภาษาเขียนของภาษาญี่ปุ่นสมัยใหม่

จากภาพที่ 1 มีการปรากฏการใช้สำนวน “—に行<” ในภาษาเขียน จำนวน 40,131 ครั้ง ซึ่งมากกว่าสำนวนการใช้ “—へ行<” ที่มีการใช้เพียงแค่ 10,391 ครั้ง

นอกจากนี้ จากการสืบค้นด้วย “คลังข้อความภาษาพูดภาษาญี่ปุ่น (日本語話し言葉コーパス)” ยังพบว่า ในภาษาพูดจะมีความถี่ในการใช้ “—に行<” มากกว่า “—へ行<” รายละเอียดจากการสืบค้นมีดังนี้

行ラベル	データの個数 / 品詞	行ラベル	データの個数 / 品詞
に	1236	へ	121
助詞-格助詞	1213	記号-一般	1
助動詞	23	助詞-格助詞	120
総計	1236	総計	121

ภาพที่ 2 ความถี่ในการปรากฏสำนวน “—に行く” กับ “—へ行く” จากคลังข้อมูลสมมูลภาษาพูดของภาษาญี่ปุ่นสมัยใหม่

จากการสืบค้นโดย Chuunagon corpus สรุปได้ว่า ทั้งภาษาเขียนและภาษาพูดใช้สำนวน “—に行く” มากที่สุด คือ 1,236 ครั้ง ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่า สำนวน “—に行く” มีความเป็นธรรมชาติมากกว่าสำนวน “—へ行く”

ผลการค้นหาด้วย NINJAL-LWP

เมื่อสืบค้นความถี่ในการใช้สำนวน “—に行く” กับ “—へ行く” จากคลังข้อมูล NINJAL-LWP พบว่ามีการใช้สำนวน “—に行く” มากที่สุด

ภาพด้านล่างต่อไปนี้ ความถี่ในการใช้สำนวน “—に行く” โดยพบว่า มีการใช้ 32,665 ครั้ง ขณะที่สำนวน “—へ行く” มีการใช้ 9,348 ครั้ง ดังนั้น จึงสรุปผลการศึกษาได้ว่า สำนวน “—に行く” มีการใช้งานที่เป็นธรรมชาติมากกว่าสำนวน “—へ行く” ดังภาพที่ 3

名詞+助詞	パターン	頻度	比率
に	に	32,665	
へ	へ	9,348	
から	から	1,312	
まで	まで	2,197	
より	より	84	
と	と	618	
で	で	4,052	
を	を	2,146	
の	の	304	
も	も	1,318	
は	は	3,605	
が	が	3,177	

ภาพที่ 3 ความถี่ในการปรากฏสำนวน “—に行く” กับ “—へ行く” จากคลังข้อมูล NINJAL-LWP

อภิปรายผล

จากการทบทวนวรรณกรรมในหัวข้อ 4.3 ทำให้ทราบความหมายต้นแบบที่มีร่วมกันของคำช่วย “に” และ “へ” ว่าเป็นการบ่งชี้ “方向 (ทิศทาง)” และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดเชิงรูปธรรมแล้ว พบความแตกต่าง เช่น ในประโยค “映画を見に行く” และ “東京へ行く” คือ คำช่วย “に” ในกรณีนี้จะแฝงความหมายในการบอกจุดประสงค์ เช่นเดียวกับประโยคที่ว่า “何のために行く” แต่ในกรณีของคำช่วย “へ” ไม่ได้แฝงความหมายของการบอกวัตถุประสงค์ “แม้ไม่ได้มีวัตถุประสงค์อะไรก็จะไป” กล่าวคือ คำช่วย “に” ไม่ได้บ่งชี้ทิศทางหรือจุดหมายปลายทาง แต่บ่งชี้ไปที่ความหมายของ

ภาพที่ 4 ความถี่ในการปรากฏสำนวนคำช่วย “乜”

ภาพที่ 5 ความถี่ในการปรากฏสำนวนคำช่วย “ $\wedge$ ”

ภาษา	คำช่วย (Particles)	คำกริยา (Verbs)
ภาษาเขียน (Written Language)	~73,000	~20,000
ภาษาพูด (Spoken Language)	~5,000	~2,000

ภาพที่ 6 ภาพแผนภูมิความถี่ในการใช้สำนวน “一_レ行_く” กับ “一_へ行_く” จาก corpus ทั้งสองแหล่งข้อมูล

การใช้คำช่วยในสำนวน “-に行く” และ “-へ行く” ทั้งภาษาเขียนและภาษาพูด มีการใช้ “-に行く” มากกว่า จึงสรุปได้ว่า สำนวน “-に行く” เป็นสำนวนที่ใช้อย่างเป็นทางการ อีกทั้ง คำช่วย “-に” ยังมีความหมายมากกว่าคำช่วย “-へ” ตามที่ 杉村泰 (2002) และ 林伸一 (2015) อธิบายไว้ว่า คำช่วย “-に” ยังมีความหมายมากกว่าคำช่วย “-へ” ตรงที่บ่งชี้ถึง “ทิศทาง” “จุดหมายปลายทาง” และ “วัตถุประสงค์” เป็นต้น เมื่อยังศึกษาการใช้คำช่วยในภาษาญี่ปุ่น ก็ยิ่งทราบถึงความยากลำบากในการแบ่งแยกการใช้ ดังนั้น การค้นหาแนวทางการสอน เพื่อให้ผู้เรียนชาวไทยรู้วิธีจำแนกจากใช้คำช่วยต่าง ๆ จึงถือเป็นหัวข้อสำคัญของงานศึกษาวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- โยชิโกะ ยามาซากิ, เรโกะ อิชิอิ, คาโอรุ ซาซากิ, มิวาโกะ ทากาฮาชิ, เคโกะ มาซิดะ. (2557). *ไดจิ 1 ภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น*.
สำนักพิมพ์ภาษาและวัฒนธรรม สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- The Japan Foundation. (2560). *ภาษาญี่ปุ่น อะกิโกะโตะโทะโมะดะจิ 1 ฉบับปรับปรุง*. สำนักพิมพ์ภาษาและวัฒนธรรม
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- 3A Corporation. (2565). *มินนะ โนะะ นิฮงโกะ 1 [2nd Edition]*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). สำนักพิมพ์ภาษาและวัฒนธรรม สมาคม
ส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- 杉村泰 (2002) 「イメージで教える日本語の格助詞」 『名古屋大学大学院国際言語研究科出版
会』、PP.39-55
- 山下好孝 (2014) 「「東京に行く」と「東京へ行く」」 『メディア・コミュニケーション研究』
PP.69-78
- 林伸一 (2015) 「格助詞「に」と「へ」の使い分けについて—アンケート調査の分析
を基に—」 『山口大学教育学研究紀要』、PP.41-55
- 北原博雄 (2007) 「日本語における空間表現項性と移動動詞句の限界性」 『聖徳大学研究紀要
人文学部』 第 18 号、PP.65-72
- 嶋田和子 (2011) 「できる日本語 初級」 『株式会社アルク』 第 5 号
- 国立国語研究所 『中納言』 . <https://chunagon.ninjal.ac.jp/>
- 国立国語研究所・Lago 言語研究所 『NINJAL-LWP for BCCWJ (NLB)』 . <http://nlb.ninjal.ac.jp/>